

z p r á v y

Ministerstva financí České republiky

pro finanční orgány obcí a krajů

Ročník: 2005

Číslo: 1

V Praze dne 31. ledna 2005

<http://www.denik.obce.cz>

OBSAH:

	strana
<u>1. Metodika financování obcí pro rok 2004</u> ref. J. Pejchalová, ing. R. Kotrba, ing. M. Vecková	3
<u>2. Dotazy k hospodaření územních samosprávných celků a jejich příspěvkových organizací</u> čj.: 12/123 906/2004 – 124 – ref. Mgr. H. Peterová	7
<u>3. Stanovisko k aplikaci § 27 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.</u> čj.: 22/133 418/2004 – 221 – ref. JUDr. A. Drdová	9
<u>4. Zveřejňování zprávy o přezkoumání hospodaření</u> čj.: 12/121 383/2004 – 124 – Mgr. H. Peterová	10
<u>5. Využívání rodných čísel při stanovení a vybírání místních poplatků obcemi podle zákona č. 565/1990Sb., o místních poplatcích</u> čj.: 26/19 526/2005 – 263 – ref. JUDr. Z. Jirásková	12
<u>6. Upřesnění postupu při zpracování podkladů k finančnímu vypořádání krajů, obcí a hlavního města Prahy s kapitolou státního rozpočtu Všeobecná pokladní správa a s kapitolou Operace státních finančních aktiv za rok 2004</u>	

ref. ing. Z. Růžičková	12
<u>7. Metodika financování krajů pro rok 2005</u>	
ref. ing. I. Řehová, ing. R. Kotrba, ing. M. Vecková	14
<u>8. Příspěvky poskytované úřady práce podle zákona</u>	
<u>č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti</u>	
čj.: 12/13 440/2005 – 124 – ref. ing. R. Kotrba	19
<u>9. Nalezený majetek – náhrada nutných výdajů – nálezné</u>	
čj.: 22/131 298/2005 – 221 – ref. JUDr. H. Hlavičková	20

1. Metodika financování obcí pro rok 2004

ref. J. Pejchalová, ing. R. Kotrba, ing. M. Vecková

I. Metodika alokace dotací (příspěvků) ze státního rozpočtu obcím na rok 2005 pomocí propočtových ukazatelů a podmínky pro vyúčtování vybraných dotací

Referenti: Jaroslava Pejchalová, ing. Rudolf Kotrba, tel. 257042495

Dotace (příspěvky) ze státního rozpočtu jsou členěny do dvou základních bloků:

- *Na dotace (příspěvky) v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích (příloha č. 7 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2005) ve výši 19 227 517 tis. Kč a příspěvek na výkon státní správy obcím s rozšířenou působností ve výši 3 815 972 tis. Kč (příloha č. 8 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2005)*

Jedná se o dotace (příspěvky) na:

- **dotace na dávky sociální péče vyplácené všemi obcemi, tzn. obcemi s rozšířenou působností, pověřenými a ostatními obcemi** **13 317 000 tis. Kč**

Dávky sociální péče mají charakter mandatorních výdajů státního rozpočtu. Dotace jsou určeny pro občany sociálně potřebné a pro občany zdravotně postižené. Jsou vypláceny podle příslušných zákonných norem. Při rozpisu ukazatele na jednotlivé obce se kraj přiměřeně řídí skutečným čerpáním dotace za rok 2004.

Podle nové rozpočtové skladby stanovené vyhláškou MF č. 323/2002 Sb., musí být vyplácené dávky vykazovány pouze na výdajové položce 5410 - Sociální dávky a na paragrafech v pododdílu 417, 418, 419. Výdaje je třeba sledovat pod účelovým znakem 98 072. Pro zachycení vrácených prostředků za nesprávně vyplácené dávky je na těchto paragrafech přípustná příjmová položka 2229 – Ostatní přijaté vratky transferů.

Dotace je zúčtovatelná a podléhá finančnímu vypořádání.

- **dotace na ústavy sociální péče** **305 201 tis. Kč**

Dotace je určena na financování provozních výdajů specializovaných ústavů sociální péče, jejichž zřizovateli jsou obce. Dotace ze státního rozpočtu plně nepokrývá provozní výdaje ústavů sociální péče, jedná se o určitý příspěvek poskytovaný na úhradu provozních výdajů. Výše dotace je diferencována podle charakteru pobytu: na pobyty celoroční a týdenní a pobyty denní. Stanovená dotace na celoroční a týdenní pobyty činí 81 356 Kč na jedno místo. Na denní pobyty je stanovena dotace ve výši 43 780 Kč na jedno místo. Počty míst v ústavech sociální péče pro celoroční i denní pobyty činí 4 211 míst. Zařízení mají převážně nadregionální charakter.

Dotace je zúčtovatelná a podléhá finančnímu vypořádání. Obce provedou vyúčtování dotací za jednotlivá zařízení.

Vyúčtování bude provedeno na základě údaje z Ročního výkazu o zařízeních sociální péče za rok 2005 Soc (MPSV) V 1 - 01 (výkaz bude přílohou finančního vypořádání), který

vyjadřuje využití kapacity zařízení (ř. 23 průměrný počet obyvatel - svěřenců v roce). Při posuzování využití kapacity je minimální hranice stanovena na 95 %, kdy je zařízení posuzováno jako plně využitě.

• **dotace na domovy důchodců** **1 081 983 tis. Kč**

Dotace je určena na financování provozních výdajů domovů důchodců (celoroční pobyty), jejichž zřizovateli jsou obce. Dotace ze státního rozpočtu plně nepokrývá provozní výdaje domovů důchodců; jedná se o určitý příspěvek poskytovaný na úhradu provozních výdajů. Dotace na jedno místo činí 66 785 Kč, kapacita domovů důchodců zřizovaných obcemi je 16 201 míst.

Dotace je zúčtovatelná a podléhá finančnímu vypořádání. Obce provedou vyúčtování dotací za jednotlivá zařízení.

Vyúčtování bude provedeno na základě údaje z Ročního výkazu o zařízeních sociální péče za rok 2005 Soc (MPSV) V 1 - 01 (výkaz bude přílohou finančního vypořádání), který vyjadřuje využití kapacity zařízení (ř. 23 průměrný počet obyvatel - svěřenců v roce). Při posuzování využití kapacity je minimální hranice stanovena na 92 %, kdy je zařízení posuzováno jako plně využitě.

• **dotace na vybraná zdravotnická zařízení** **36 122 tis. Kč**

Dotace je určena pouze pro vybraná dětská zdravotnická zařízení (kojenecké ústavy, dětské domovy), která nejsou příjmově napojena na soustavu zdravotních pojišťoven a jejichž zřizovatelem je obec. Jedná se stejně jako u dotace na ústavy sociální péče převážně o zařízení nadregionálního charakteru; na jedno místo je proto stanovena dotace ve výši 81 356 Kč.

Dotace je zúčtovatelná a podléhá finančnímu vypořádání. Obce provedou vyúčtování dotací za jednotlivá zařízení.

Vyúčtování bude provedeno na základě údaje z Ročního výkazu o činnosti ZZ, druh ZZ (obor): kojenecké ústavy a dětské domovy A (MZ) 1 – 01 za rok 2005 (výkaz bude přílohou finančního vypořádání), který vyjadřuje skutečnou kapacitu zařízení (ř. 26). Skutečnou kapacitou zařízení v počtu ošetřovacích dnů se rozumí součet denních stavů provozuschopných míst, tj. počet míst x 365 (366) - počet dnů vyřazení míst z provozu. Provozeroschopným místem rozumíme každé místo, na které lze přijmout kojence či dítě do ošetřování.

• **dotace na školství** **1 488 845 tis. Kč**

Příspěvek na školství je určen na financování provozních výdajů základních, mateřských, speciálních základních a mateřských škol, víceletých gymnázií, a dále pro tzv. nulté ročníky základních škol (jedná se o žáky se sociálním znevýhodněním), jejichž zřizovateli jsou obce.

Výše propočtového ukazatele na dítě/žáka, který byl použit pro alokaci dotací na školství činí částku 1 221,- Kč; kritériem je počet žáků, který vychází z údajů převzatých z výkazů MŠMT za školní rok 2003/2004 (v době zpracování návrhu rozpočtu na rok 2005 nebyly aktuálnější údaje k dispozici). Při sestavování rozpočtu bude obec vycházet z objemu dotace

rozepsané krajem na základě **aktualizovaných údajů o počtech žáků** (zahajovací výkazy za školní rok 2004/2005); **propočtový ukazatel může být proto odlišný** od propočtového ukazatele, který byl použit při zpracování návrhu rozpočtu na rok 2005 ministerstvem financí. Jedná se o výkazy Škol (MŠMT) V 3-01, Škol (MŠMT) V 3a-01, Škol (MŠMT) V 4-b-01, Škol (MŠMT) V 4c-01, Škol (MŠMT) V 1-01, Škol (MŠMT) V 4d-01. U Prahy, okresů Strakonice, Břeclavi, Prostějova, Přerova a Bruntálu i z výkazu Škol (MŠMT) V 7.

Dotace nepodléhá finančnímu vypořádání.

- **příspěvky na výkon státní správy v působnosti obcí** **2 760 045 tis. Kč**

Poskytování příspěvku obcím na výkon státní správy prováděné obcemi v přenesené působnosti stanoví § 62 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Tento příspěvek, který byl pro rok 2005 valorizován, je určen na částečnou úhradu výdajů spojených s výkonem státní správy jednotlivými obcemi v každém kraji (viz příloha č. 9 A k zákonu o státním rozpočtu na rok 2005).

Dotace nepodléhá finančnímu vypořádání.

- **dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím a ostatní činnosti v oblasti sociálních služeb** **238 321 tis. Kč**

V souvislosti se zánikem okresních úřadů přešly do samosprávné působnosti obcí zřizovatelské funkce k 31 organizacím. Jedná se o finanční vyjádření tohoto převodu vč. provedených rozpočtových opatřeních souvisejících s dobilancováním převodů zřizovatelských funkcí a činností v rámci II. fáze reformy veřejné správy a o 3 % nárůst těchto prostředků.

Dotace nepodléhá finančnímu vypořádání.

- **příspěvky na výkon státní správy v působnosti obcí s rozšířenou působností** **3 815 972 tis. Kč**

Poskytování příspěvku obcím na výkon státní správy prováděné obcemi v přenesené působnosti stanoví § 62 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Tento příspěvek je určen na částečnou úhradu výdajů spojených s výkonem státní správy

Dotace nepodléhá finančnímu vypořádání.

Soubor dotací (příspěvků) ze státního rozpočtu zahrnutý ve vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí je určen na částečnou úhradu neinvestičních výdajů ve školství, zdravotnictví, ústavech sociální péče, domovech důchodců, a to pouze pro příspěvkové organizace, příp. organizační složky zřizované obcemi. Dalšími dotacemi (příspěvků) jsou dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím a ostatní činnosti v oblasti sociálních služeb, příspěvek na výkon státní správy v přenesené působnosti obcí a dotace na dávky sociální péče.

Pro výpočet dotace v zařízeních sociální péče (domovy důchodců, ústavy sociální péče), vybraných zdravotnických zařízení (dětské domovy, kojenecké ústavy) a do oblasti

školy (základní a mateřské školy, vč. škol speciálních), **byly použity propočtové ukazatele** (počty dětí/žáků, míst a příspěvek na 1 dítě/žáka a na 1 místo). **Pomocí těchto ukazatelů jsou pak stanoveny absolutní částky dotace (příspěvku) do jednotlivých krajů.**

- *Druhým blokem dotací z kapitoly VPS státního rozpočtu jsou dotace investičního i neinvestičního charakteru, které nelze předem přesně rozdělit do příslušných území*

Jedná se např. o dotace na strategii prevence kriminality na místní úrovni nebo o dotace na investice. Investiční dotace jsou směřovány rozhodující měrou na programy 298 210 Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního školství a 298 110 Podpora rozvoje a obnovy regionální infrastruktury.

Do pokladen obcí budou poskytnuty i další dotace ze státního rozpočtu a to přímo z jednotlivých kapitol. Uvolňují se na základě splnění předem stanovených podmínek.

II. Daňové příjmy obcí v roce 2005 a jejich alokace do území

Referent: ing. Magdaléna Vecková, tel. 257042970

Predikci výnosů daňových příjmů veřejných rozpočtů a podíl rozpočtů obcí na těchto daních uvádíme v následující tabulce:

**VYBRANÉ DAŇOVÉ PŘÍJMY VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ
A PODÍL ROZPOČTŮ OBCÍ NA TĚCHTO DANÍCH V ROCE 2005 (v mld. Kč)**

Daňový příjem	Predikce 2005	
	VR celkem	z toho podíl obcí
Daň z přidané hodnoty	218,9	45,1
Daň z příjmů právnických osob	121,5	29,6
v tom: daň z příjmů právnických osob	115,7	23,8
daň z příjmů právnických osob placená obcemi a kraji	5,8	5,8
Daň z příjmů fyzických osob	144,6	37,1
v tom: daň z příjmů fyzických osob vybíraná zvl. sazbou	7,7	1,6
daň z příjmů fyzických osob z podnikání celkem	26,0	11,0
daň z příjmů fyzických osob z podnikání - sdílená část	18,2	3,2
daň z příjmů fyzických osob z podnikání - 30 % motivace obcí	7,8	7,8
daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti celkem	110,9	24,5
daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti - sdílená část	109,2	22,8
daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti - 1,5 % motivace	1,7	1,7
Daň z nemovitostí	4,8	4,8
Místní a správní poplatky	5,1	5,1
Poplatky za znečištění a využívání životního prostředí	5,5	4,2
Celkem	500,4	125,9

Podíl jednotlivých obcí na příslušné části celostátního hrubého výnosu daní je stanoven vyhláškou Ministerstva financí č. 477/2004 Sb. ze dne 20. srpna 2004, uveřejněnou ve Sbírce zákonů v částce 163. Základem pro stanovení procentního podílu každé obce na

sdílených daních byla *bilance počtu obyvatel České republiky zpracovaná Českým statistickým úřadem k datu 1. 1. 2004* (§ 4 odst. 2 zákona č. 243/2000 Sb.).

Procentem stanoveným každé obci ve vyhlášce vynásobí finanční úřady dvakrát v měsíci (obvykle k datu 5. a 20. každého měsíce) celostátní hrubý výnos stanovených daní daný okamžitým stavem účtu každé daně a vypočtou tak aktuální podíl každé obce na jednotlivé dani. Vypočtené podíly (pokud přesáhnou částku 500 Kč – viz zákon) převedou finanční úřady na účty jednotlivých obcí.

Pro bližší informaci a v zájmu správného zaúčtování na příslušné položky rozpočtové skladby uvádíme čísla převodových účtů státního rozpočtu, z nichž jsou obcím převáděny jejich podíly, a jejich zaúčtování na příslušnou položku rozpočtové skladby:

Daňový příjem	Převodový účet státního rozpočtu u ČNB	Položka rozpočtové skladby
Daň z přidané hodnoty	1679	1211
Daň z příjmů právnických osob	641	1121
Daň z příjmů fyzických osob		
v tom: daň z příjmů fyzických osob vybíraná zvl. sazbou	1660	1113
daň z příjmů fyzických osob z podnikání - sdílená část	1652	1112
daň z příjmů fyzických osob z podnikání - 30 % motivace obcí	1628	1112
daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti - sdílená část	2612	1111
daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti - 1,5 % motivace	4634	1111
Daň z nemovitostí	633	1511

2. Dotazy k hospodaření územních samosprávných celků a jejich příspěvkových organizací čj.: 12/123 906/2004 – 124 – ref. Mgr. H. Peterová

- 1) V případě, kdy příspěvková organizace zřízená krajem hradí plat pracovníka z příspěvku zřizovatele, dodržela stanovený mzdový objem prostředků, ale pracovníka nesprávně zařadila do platové třídy, se nejedná o porušení rozpočtové kázně podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů, ale o porušení mzdových předpisů.
- 2) Pokud příspěvková organizace zřízená krajem hradí plat pracovníka ze zdravotního pojištění, dodržela stanovený mzdový objem prostředků, ale pracovníka nesprávně zařadila do platové třídy, nejedná se o porušení rozpočtové kázně podle zákona č. 250/2000 Sb., ale o porušení mzdových předpisů.

- 3) Podle ustanovení § 33 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb stanoví Ministerstvo financí vyhláškou. Touto vyhláškou je vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb. V § 3 odst. 1 a 6 této vyhlášky je stanoveno, že příspěvková organizace sestavuje rozpočet fondu a stanoví způsob jeho čerpání. Při používání fondu se postupuje v souladu se schváleným rozpočtem a lze z něj čerpat pouze výdaje podle § 4 až 14. Příspěvkem podle této vyhlášky, pokud není stanovena jeho výše, může být i plná úhrada nákladů. Pokud byl poskytnut vyšší příspěvek na úhradu výdajů hrazených zaměstnancům příspěvkové organizace, než ve výši stanovené touto vyhláškou nebo v příspěvkovou organizací stanoveném způsobu čerpání (podle § 3 odst. 1 a 6 vyhlášky) jedná se o porušení rozpočtové kázně podle ustanovení § 22 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb.
- 4) V § 31 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., jsou taxativně stanoveny případy použití investičního fondu příspěvkové organizace. Investiční fond příspěvkové organizace se používá k financování investičních výdajů, popř. investičních příspěvků; k úhradě investičních úvěrů nebo půjček; k odvodu do rozpočtu zřizovatele, pokud takový odvod uložil; k posílení zdrojů určených na financování údržby a oprav nemovitého majetku ve vlastnictví zřizovatele, který příspěvková organizace používá pro svou činnost. Pokud příspěvková organizace použila finanční prostředky svého investičního fondu pro jiný účel, než jsou výše uvedené případy, jedná se o porušení rozpočtové kázně podle zákona č. 250/2000 Sb.
- 5) Sankce uložené za porušení rozpočtové kázně hradí příspěvková organizace výhradně ze svého rezervního fondu (§ 30 odst. 3 písm. c) zákona č. 250/2000 Sb.
- 6) Sankce za porušení rozpočtové kázně podle ustanovení § 22 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb. ukládá orgán územního samosprávného celku, který rozhodl o poskytnutí finančních prostředků z rozpočtu územního samosprávného celku. Sankce ukládá v samostatné působnosti [k tomu viz ustanovení § 8 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů a ustanovení § 4 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, ve kterých je stanoveno, že pokud zvláštní zákon upravuje působnost obce nebo kraje a nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce nebo kraje, platí, že jde vždy o samostatnou působnost].

3. Stanovisko k aplikaci § 27 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.
čj.: 22/133 418/2004 – 221 – ref. JUDr. A. Drdová

Na základě poznatků z konkrétních žádostí o povolení výjimky podle ustanovení § 27 odst. 4 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, (dále jen „ZMS“), v souvislosti s přenecháváním majetku do užívání nestátním osobám za účelem jeho využívání k poskytování služeb příslušným organizačním složkám státu nebo státním organizacím a po posouzení charakteristických znaků užívacích vztahů v těchto případech vznikajících z hlediska podmínek pro přenechání majetku státu do dočasného užívání podle ZMS bylo zaujato následující stanovisko.

Především se uvádí, že se jedná o ty případy užívacích vztahů, kdy konkrétní majetek státu je **přechodně používán poskytovatelem služby** (resp. „je potřebný“) **k poskytování služby (zajišťování činnosti) pro objednatele služby, kterým je organizační složka státu nebo státní organizace příslušná s tímto majetkem hospodařit.** Zásadním principem takového užívacího vztahu je, že poskytovatel služby předmětný majetek neužívá sám pro své potřeby ve smyslu užívacího vztahu upravovaného smlouvou o nájmu nebo výpůjčce podle občanského zákoníku. Přenechávaný majetek přitom během realizace služby nelze v žádném případě považovat za majetek, který je pro objednatele služby majetkem nepotřebným, a to ani dočasně. Vzhledem k účelu, k němuž je dotčený majetek užíván (resp. je „ovládán“) poskytovatelem služby, se tedy nejedná o dočasnou nepotřebnost majetku ve smyslu ustanovení § 27 ZMS.

Typickými případy takovýchto služeb, které si organizační složky státu nebo státní organizace objednávají a sjednávají, je kupř. závodní stravování zajišťované dodavatelsky ve vybavených prostorách objednatele s využitím služeb specializovaných firem. Jiným konkrétním případem je objednání služby odborné specializované firmy, která bude „užívat“ technologické zařízení objednatele služby kupř. tak, že bude provozovat tepelné zařízení a zajišťovat tak objednateli služby dodávku tepla. **Jde tedy o takové služby, které si objednatel sjednává proto, že je sám ze závažných důvodů zajišťovat nemůže (kupř. z důvodů nedostatku nezbytné či dokonce zákonem požadované odbornosti), nebo je objednání služby pro něj hospodárnější (ovšem za předpokladu, že tomu nebrání právní předpisy).**

Je přitom samozřejmé, že v rámci příslušné vhodné smlouvy, na základě které je ta která služba poskytována, musí být současně pamatováno na vymezení povinností a odpovědnosti poskytovatele služby k majetku státu (provozních prostor, zařízení, materiálu, aj.), s nímž je objednatel příslušný hospodařit, a že budou upraveny i další vztahy, které v souvislosti s poskytovanou službou vznikají (kupř. úhrada čerpané energie a dalších nákladů). Míra a způsob používání věcí patřících objednateli poskytovatelem při výkonu služby by pak podle našeho názoru měla být promítnuta do **ceny služby** (jestliže poskytovatel k výkonu služby užívá věci objednatele, opotřebovává je a spotřebovává, měla by být služba levnější).

Pokud tedy poskytovatel služby využívá majetek patřící objednateli **výhradně pro jeho potřeby, resp. majetek slouží k činnosti, kterou poskytovatel pro objednatele zajišťuje a vykonává (majetek pro něj obsluhuje či provozuje), nejedná se podle našeho názoru o smluvní vztah nájmu či výpůjčky ani o přenechání majetku státu do dočasného užívání ve smyslu § 27 ZMS; v úvahu tudíž nepřipadají ani výjimky podle odstavce 4 citovaného ustanovení ZMS.**

O jinou situaci se však nepochybně jedná, jestliže je přenechávaný majetek státu poskytovatelem služby užíván i pro jeho vlastní potřeby, resp. službu s využitím tohoto majetku poskytuje i dalším subjektům, s nimiž si ji samostatně sjednává. Činnost, kterou takto vykonává, resp. její výsledek nesměřuje tedy pouze k prospěchu a k využití objednatele, který konkrétní majetek k výkonu této služby přenechává. Typickým příkladem z praxe je opět závodní stravování zajišťované v prostorách a s využitím zařízení objednatele služby, které však na základě odlišné smlouvy využívají i jiné osoby než objednatel. **V tomto a jiných obdobných případech užívání majetku v rozsahu, v jakém slouží přímo poskytovateli služby (ať jemu samotnému anebo pro jeho podnikání či jinou provozovanou činnost), se již takto užívaný majetek stává předmětem kvalitativně jiného užívacího vztahu, který musí být samostatně upraven odpovídající smlouvou, zpravidla o nájmu.** Pokud jde o úhradu nákladů s užíváním majetku spojených, záleží již na konkrétním ve smlouvě sjednaném způsobu „vypořádání“ (např. zápočtu) platebních povinností na straně objednatele služby a poskytovatele služby (současně též uživatele majetku) a konkrétní důvody a povinnosti k úhradám na obou stranách by ve smlouvě měly být (včetně samotné výše plateb) jednoznačně stanoveny. **V těchto případech je pak již také třeba ze strany objednatele služby (organizační složky státu nebo státní organizace v právním režimu ZMS) vycházet při sjednávání smlouvy z podmínek stanovených v ustanovení § 27 ZMS a respektovat eventuální nutnost povolení výjimky podle § 27 odst. 4 ZMS Ministerstvem financí.**

Stanovisko se předkládá k informaci a k využití ve výše uvedených případech přenechání majetku státu k užívání za účelem poskytování služby.

4. Zveřejňování zprávy o přezkoumání hospodaření

čj.: 12/121 383/2004 – 124 – Mgr. H. Peterová

Podle ustanovení § 17 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, se údaje o ročním hospodaření obce nebo dobrovolného svazku obcí souhrnně zpracovávají do závěrečného účtu. V tomto závěrečném účtu za uplynulý kalendářní rok jsou obsaženy údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití fondů v tak podrobném členění a obsahu, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření obce nebo dobrovolného svazku obcí a jimi zřízených nebo založených právnických osob a hospodaření s jejich majetkem.

Součástí závěrečného účtu je rovněž vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům a jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob.

Obec je povinna dát si přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok, stejně tak dobrovolný svazek obcí. Přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok provádí na základě požádání obce krajský úřad nebo na základě zadání auditor či auditorská

společnost (§ 42 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů), stejné subjekty za stejných podmínek přezkoumávají hospodaření dobrovolného svazku obcí (§ 53 zákona o obcích) za uplynulý kalendářní rok.

Přezkoumání hospodaření upravuje zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Podle ustanovení § 2 odst. 1 tohoto zákona jsou předmětem přezkoumání údaje o ročním hospodaření územního celku, tvořící součást závěrečného účtu podle § 17 zákona č. 250/2000 Sb.

Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření je podle ustanovení § 17 odst. 5 zákona č. 250/2000 Sb. součástí závěrečného účtu při jeho projednávání v orgánech územního samosprávného celku a svazku obcí. Návrh závěrečného účtu územního samosprávného celku musí být vhodným způsobem zveřejněn nejméně po dobu 15 dnů před jeho projednáním v zastupitelstvu územního samosprávného celku. Připomínky k závěrečnému účtu mohou občané uplatnit buď písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění nebo ústně na zasedání zastupitelstva.

Podle ustanovení § 39 odst. 5 zákona č. 250/2000 Sb., musí být návrh závěrečného účtu dobrovolného svazku obcí vhodným způsobem zveřejněn v obcích, které jsou jeho členy, nejméně po dobu 15 dnů před jeho projednáním v orgánu dobrovolného svazku obcí, aby se k němu mohli občané členských obcí vyjádřit. Připomínky k závěrečnému účtu dobrovolného svazku obcí mohou občané členských obcí uplatnit buď písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění nebo ústně na zasedání orgánu dobrovolného svazku obcí.

Občan obce (§ 16 odst. 1 zákona o obcích), který dosáhl 18 let a fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let a vlastní na území obce nemovitost, má právo vyjadřovat se k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání zastupitelstva obce (§ 16 odst. 2 zákona o obcích). Občané obcí sdružených v dobrovolném svazku obcí, kteří dosáhli věku 18 let, jsou podle ustanovení § 52 písm. c) zákona o obcích oprávněni vyjadřovat se k závěrečnému účtu dobrovolného svazku obcí za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně nebo ústně na zasedání orgánu svazku obcí.

Z výše uvedeného vyplývá, že pokud mají občané obce a občané členských obcí sdružených do dobrovolného svazku obcí právo vyjadřovat se k závěrečnému účtu obce a k závěrečnému účtu dobrovolného svazku obcí, měli by být seznámeni s celým závěrečným účtem, který bude předmětem projednávání zastupitelstva obce nebo orgánu dobrovolného svazku obcí. Předmětem projednávání uvedenými orgány je závěrečný účet, jehož součástí je zpráva o přezkoumání hospodaření. Z tohoto důvodu obec a dobrovolný svazek obcí v zákoně stanoveným způsobem po zákonem stanovenou dobu zveřejňuje závěrečný účet včetně zprávy o přezkoumání hospodaření.

5. Využívání rodných čísel při stanovení a vybírání místních poplatků obcemi podle zákona č. 565/1990Sb., o místních poplatcích

čj.: 26/19 526/2005 – 263 – ref. JUDr. Z. Jirásková

Úřad pro ochranu osobních údajů, jako dozorový orgán v oblasti využívání rodných čísel, přijal k problematice uvádění rodných čísel v obecně závazných vyhláškách obcí, kterými zavádí obec místní poplatky a upravuje podrobnosti jejich vybírání, následující stanovisko:

Obce mohou využívat rodná čísla poplatníků při stanovení a vybírání místních poplatků podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění (dále jen "zákon o místních poplatcích") na základě § 13c odst. 1 písmo b) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), v platném znění (dále jen "zákon o evidenci obyvatel").

Podle tohoto ustanovení lze využívat rodná čísla bez souhlasu jejich nositelů, stanovili tak zvláštní zákon. Úřad pro ochranu osobních údajů v tomto případě považuje za zvláštní zákon č. 337/1991 Sb., o správě daní a poplatků, v platném znění (dále jen "zákon o správě daní a poplatků"), resp. jeho ustanovení § 33 odst. 6, které stanoví rozsah osobních údajů při plnění registrační nebo oznamovací povinnosti v případě, že poplatník vykonává činnosti nebo pobírá příjmy podrobené dani nebo poplatku. Součástí rozsahu osobních údajů v citovaném ustanovení zvláštního zákona je rodné číslo poplatníka.

Místní poplatky obec zavádí obecně závaznou vyhláškou, ve které upravuje podrobnosti jejich vybírání v souladu s ustanovením § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích. Pokud obec při stanovení podmínek ohlašovací povinnosti poplatníka stanoví v obecně závazné vyhlášce i jeho povinnost oznamovat rodné číslo, nejedná se podle Úřadu pro ochranu osobních údajů o porušení zákona o evidenci obyvatel (neoprávněné využívání rodných čísel). Obec v tomto případě pouze deklaruje to, co již stanoví zvláštní zákon (zákon o správě daní a poplatků) ve svém ustanovení § 33 odst. 6, a není proto dán důvod pro pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky obce na základě příslušných ustanovení zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) pro její rozpor se zákonem.“

6. Upřesnění postupu při zpracování podkladů k finančnímu vypořádání krajů, obcí a hlavního města Prahy s kapitolou státního rozpočtu Všeobecná pokladní správa a s kapitolou Operace státních finančních aktiv za rok 2004

ref. ing. Z. Růžičková

Finanční vypořádání vztahů se státním rozpočtem se poprvé za rok 2004 řídí vyhláškou Ministerstva financí č. 551/2004 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem. Ministerstvo financí vydalo upřesňující materiál pro vypracování podkladů s cílem zajistit jednotný způsob zpracování údajů pro kraje a obce pod čj. 12/14 904/2005-123 a pro hlavní město Prahu pod čj. 12/14 906/2005-123.

Ministerstvo financí upozorňuje především na změnu termínu pro předkládání podkladů pro finanční vypořádání.

Podle § 11 vyhlášky č. 551/2004 Sb. předloží kraje Ministerstvu financí v termínu do **15. března 2005** podklady pro finanční vypořádání dotací a návratných finančních výpomocí krajů z kapitoly Všeobecná pokladní správa a z kapitoly Operace státních finančních aktiv za rok 2004. Současně ve stejném termínu převedou na vypořádací účet státního rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa č. **772-14529001/0710** a na účet vratek kapitoly Operace státních finančních aktiv č. **7974-31927001/0710** (Vratky nepoužitých prostředků státních finančních aktiv a jiných) případné vratky dotací a návratných finančních výpomocí, **avizo zašlou do odd. 123**. Na avizu budou vratky rozdělené podle jednotlivých účelových znaků.

Jednotlivé obce a dobrovolné svazky obcí předloží kraji do **15. února 2005** podklady pro finanční vypořádání dotací a návratných finančních výpomocí poskytnutých z kapitoly Všeobecná pokladní správa a z kapitoly Operace státních finančních aktiv za rok 2004 na tabulkách podle přílohy č. 9, část A vyhlášky č. 551/2004 Sb. a připojí komentář. Současně ve stejném termínu převedou na účet kraje případnou vratku dotace a návratné finanční výpomoci.

Jednotlivé kraje po obdržení podkladů podle § 12, odst. 2 vyhlášky č. 551/2004 Sb. upozorní obce a dobrovolné svazky obcí do **28. února 2005** na případně zjištěné nedostatky v předložených údajích a požádají o neodkladné provedení jejich opravy.

Jednotlivé kraje předloží Ministerstvu financí do **15. března 2005** souhrnné podklady pro finanční vypořádání dotací a návratných finančních výpomocí obcí a dobrovolných svazků obcí z kapitoly Všeobecná pokladní správa a z kapitoly Operace státních finančních aktiv za rok 2004. K souhrnu připojí komentář. Současně ve stejném termínu převedou na jednotlivé účty státního rozpočtu případné vratky dotací a návratných finančních výpomocí, avizo zašlou do oddělení 123.

Podle § 11 vyhlášky č. 551/2004 Sb. předloží hlavní město Praha (předkládá údaje jako kraj) Ministerstvu financí v termínu do **15. března 2005** podklady pro finanční vypořádání dotací a návratných finančních výpomocí z kapitoly Všeobecná pokladní správa a z kapitoly Operace státních finančních aktiv za rok 2004.

Ministerstvo financí upozorňuje, že nevyčerpané účelové prostředky převedené po termínu stanoveném vyhláškou se stávají zadržnými prostředky státního rozpočtu podle § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., tj. jedná se o porušení rozpočtové kázně. K porušení rozpočtové kázně by došlo ode dne následujícího po marném uplynutí lhůty stanovené pro převod vratky. Situaci je nutné řešit prostřednictvím příslušného finančního úřadu jakožto porušení rozpočtové kázně s případnými důsledky podle § 44a.

Ministerstvo financí upozorňuje na další změny proti roku minulému:

Převod nevyčerpaných dotací na odstraňování povodňových škod do roku 2005 je schválen v zákoně č. 675/2004 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2005.

Upozorňujeme, že podle uvedeného zákona jsou převoditelné pouze prostředky na řešení povodňových škod vzniklých v roce 2002, tj. nevyčerpané prostředky na řešení povodňových škod vzniklých v letech 1997 a 1998 musí být vráceny do státního rozpočtu.

Účelové dotace, které byly poskytnuty na financování běžného rozvoje územně samosprávných celků s ÚZ 98 357 a investičního rozvoje územně samosprávných celků s ÚZ 98 718 musí být příslušným krajem použity do 31. 12. 2004, a to následujícím způsobem:

Finanční prostředky, které jsou čerpány krajem nebo jeho příspěvkovou organizací musí být použity do konce roku 2004, tj. pro finanční vypořádání musí být předloženy faktury s datem do 31.12.2004. Nevyčerpané prostředky se vrací zpět do státního rozpočtu.

V případě, že kraj použil tyto finanční prostředky jako dotaci obcím, jejich příspěvkových organizací nebo neziskovým organizacím, je nutné, aby dotace byla konečnému příjemci vyplacena do konce roku 2004. Pro finanční vypořádání musí být předložen výpis usnesení zastupitelstva kraje, smlouva o poskytnutí dotace a výpis z účtu kraje.

Finanční prostředky, které byly poskytnuty obci, jejím příspěvkovým organizacím či neziskové organizaci a které byly těmito subjekty nedočerpané a vráceny zpět na kraj (týká se to též prostředků vrácených v roce 2004), zůstanou kraji k dispozici. Tyto prostředky musí kraj znovu použít prokazatelným způsobem podle původního účelu, tj. na financování běžného a investičního rozvoje územně samosprávných celků.

V případě překročených výdajů, které má státní rozpočet povinnost uhradit, je třeba v komentáři rozepsat, jaké obce překročily jednotlivé výdaje a uvedou částky, o které byly výdaje překročeny. Podle §14, odst. 10 zákona č. 218/2000 Sb. Ministerstvo financí musí vkládat do centrální evidence dotací a návratných finančních výpomocí poskytnutých ze státního rozpočtu (IS CEDR) záznamy údajů o příjemcích dotací.

Na dílčí tabulky č. 5a1) a 5a2), kde se provádí vyúčtování účelových dotací na domovy důchodců a na ústavy sociální péče za jednotlivá zařízení je nově do záhlaví doplněn údaj „právní forma“.

7. Metodika financování krajů pro rok 2005

ref. ing. I. Řehová, ing. R. Kotrba, ing. M. Vecková

I. Dotace pro kraje ve státním rozpočtu na rok 2005

Referenti: ing. Irena Řehová, tel. 25704 2986, ing. Rudolf Kotrba, tel. 257042495

Kraje v roce 2005 obdrží ze státního rozpočtu následující druhy dotací (příspěvků):

- dotace (příspěvky) obsažené ve finančním vztahu státního rozpočtu k rozpočtům krajů zahrnuté v kapitole Všeobecná pokladní správa (příloha č. 6 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2005),
- ostatní dotace v kapitole Všeobecná pokladní správa,
- dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu.

Dotace (příspěvky) obsažené ve finančním vztahu státního rozpočtu k rozpočtům krajů zahrnuté v kapitole Všeobecná pokladní správa (příloha č. 6 k zákonu o státním rozpočtu ČR na rok 2005)

- **příspěvek na výkon státní správy** **1 187 984 tis. Kč**

V souladu s ustanovením § 29 odst. 3 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, obdrží kraje ze státního rozpočtu příspěvek na výkon státní správy v přenesené působnosti. Uvedený objem zahrnuje prostředky na financování výkonu přenesené působnosti vyplývající z I. i II. fáze reformy územní veřejné správy (1 135 484 tis. Kč), zbývající objem prostředků (52 500 tis. Kč) je určen na jednotky Sborů dobrovolných hasičů obcí. Kraje účtují o prostředcích na sbory dobrovolných hasičů obcí na příjmové položce 4112. Tyto finanční prostředky rozdělují kraje ve své působnosti a o jejich uvolnění účtují na položce 5321 – Neinvestiční dotace obcím; obce o jejich přijetí účtují na položce 4122 – Neinvestiční přijaté dotace od krajů.

Novelou zákona o rozpočtovém určení daní byla část příspěvku na výkon státní správy ve výši **230 551 tis. Kč** převedena do daňových příjmů krajů. Tato část příspěvku zůstane v roce 2005 vázána ve státním rozpočtu a krajům bude uvolněna pouze zbývající část příspěvku na výkon státní správy ve výši **957 433 tis. Kč**, z toho 52 500 tis. Kč bude vyčleněno na jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí.

Dotace nepodléhá finančnímu vypořádání.

- **příspěvek na dopravní obslužnost v autobusové dopravě** **3 048 025 tis. Kč**

Celý objem příspěvku na dopravní obslužnost v autobusové dopravě byl novelou zákona o rozpočtovém určení daní převeden do daňových příjmů krajů a zůstane tedy vázán ve státním rozpočtu.

- **příspěvek na dopravní obslužnost v drážní dopravě** **2 246 920 tis. Kč**

Celý objem příspěvku na dopravní obslužnost v drážní dopravě byl novelou zákona o rozpočtovém určení daní převeden do daňových příjmů krajů a zůstane tedy vázán ve státním rozpočtu.

- **dotace na výkon zřizovatelských funkcí a činností převedených z okresních úřadů, obcí, případně resortů krajům** **8 579 813 tis. Kč**
z toho dotace na sociální služby **4 976 243 tis. Kč**

Z dotace na výkon zřizovatelských funkcí a činností převedených z okresních úřadů, obcí, případně resortů krajům bude krajům uvolněna pouze dotace na sociální služby ve výši **4 976 243 tis. Kč**. Dotace je určena na výkon zřizovatelských funkcí a činností v oblasti sociálních služeb převedených na kraje z okresních úřadů.

Finanční prostředky zahrnuté v dotaci na sociální služby může kraj použít rovněž na poskytnutí dotace obci, která bezúplatně nabytá zařízení poskytující služby sociální péče na základě žádosti podle § 18 odst. 1 zákona č. 290/2002 Sb. O poskytnutí dotace obci rozhoduje

kraj ve své samostatné působnosti a o uvolnění dotace účtuje na položce 5321 – Neinvestiční dotace obcím; obce o jejich přijetí účtují na položce 4122 – Neinvestiční přijaté dotace od krajů.

Zbývající část dotace na výkon zřizovatelských funkcí a činností převedených z okresních úřadů, obcí, případně resortů krajům, která byla součástí převodů do daňových příjmů krajů, zůstane vázána ve státním rozpočtu.

- **dotace na financování běžného a investičního rozvoje územních samosprávných celků** **5 033 200 tis. Kč**

Celý objem dotace na financování běžného a investičního rozvoje územních samosprávných celků byl novelou zákona o rozpočtovém určení daní převeden do daňových příjmů krajů a zůstane tedy vázán ve státním rozpočtu.

Ostatní dotace pro kraje v kapitole Všeobecná pokladní správa

Jde o tituly, které nelze v etapě přípravy návrhu rozpočtu rozpočtovat u konkrétních příjemců, např. prostředky k úhradě dodatečně uplatněných závazků zdravotnických zařízení zřízených bývalými okresními úřady, prostředky na koordinátory romských poradců při krajských úřadech, dotace na protiradonová opatření, prostředky na výdaje stanovené zvláštními zákony nebo právními předpisy atd.

Dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu

Dotace jsou směřovány na financování investičních i neinvestičních akcí a budou krajům poskytnuty přímo z rozpočtů příslušných kapitol. Objemově nejvyšší dotací je dotace vyčleněná pro regionální školství (38 389 387 tis. Kč), která zahrnuje dotace na tzv. „přímé náklady“ pro školy a školská zařízení zřizovaná obcemi nebo svazky obcí. Přímé náklady jsou tvořeny osobními výdaji (jedná se o platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, pojistné a další související platby) a ostatními přímými neinvestičními výdaji (jedná se o učebnice, učební pomůcky apod.).

Od 1. 1. 2005 je účinný zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), kterým byl zrušen zákon č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství. Zákon č. 561/2004 Sb. obsahuje novou úpravu finančních toků u obecního školství. Kraj rozepisuje a **přímo přiděluje dotace předškolním zařízením, školám a školským zařízením zřizovaným obcemi nebo svazky obcí** zařazeným do sítě škol.

Přímé náklady krajských škol a školských zařízení jsou ve schváleném státním rozpočtu na rok 2005 rozpočtovány v kapitole Všeobecná pokladní správa v položce *Prostředky kapitol odpovídající daňovým výnosům krajů v případě schválení novely zákona o rozpočtovém určení daní*. Vzhledem k tomu, že výsledná podoba novely zákona o rozpočtovém určení daní neobsahuje převody v oblasti školství, provedlo Ministerstvo financí ihned na počátku roku 2005 rozpočtové opatření, kterým přesunulo finanční

prostředky pro krajské školy a školská zařízení z kapitoly Všeobecná pokladní správa do kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Finanční toky ve vztahu MŠMT - kraje se pro rok 2005 nemění.

II. Daňové příjmy krajů v roce 2005 a jejich alokace do území

Referent: ing. Magdaléna Vecková, tel. 25704 2970

Predikci výnosů daňových příjmů veřejných rozpočtů a podíl rozpočtů krajů na těchto daních uvádíme v následující tabulce:

VYBRANÉ DAŇOVÉ PŘÍJMY VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ A PODÍL ROZPOČTŮ KRAJŮ NA TĚCHTO DANÍCH V ROCE 2005 (v mld. Kč) – podíl krajů na sdílených daních 8,92 %

Daňový příjem	Predikce 2005	
	VR celkem	z toho podíl krajů
Daň z přidané hodnoty	218,9	19,5
Daň z příjmů právnických osob	121,5	10,3
v tom: daň z příjmů právnických osob	115,7	10,3
daň z příjmů právnických osob placená obcemi a kraji	5,8	
Daň z příjmů fyzických osob	144,6	12,0
v tom: daň z příjmů fyzických osob vybíraná zvl. sazbou	7,7	0,7
daň z příjmů fyzických osob z podnikání celkem	26,0	1,4
daň z příjmů fyzických osob z podnikání - sdílená část	18,2	1,4
daň z příjmů fyzických osob z podnikání - 30 % motivace obcí	7,8	
daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti celkem	110,9	9,9
daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti - sdílená část	109,2	9,9
daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti - 1,5 % motivace	1,7	
Celkem	485,0	41,8

Procentní podíl jednotlivých krajů na příslušné části celostátního hrubého výnosu daní je stanoven v příloze č. 1 k zákonu. *Procentem stanoveným každému kraji v zákoně vynásobí finanční úřady cca dvakrát v měsíci (obvykle k datu 5. a 20. každého měsíce) celostátní hrubý výnos stanovených daní daný okamžitým stavem účtu každé daně a vypočtou tak aktuální podíl každého kraje na jednotlivé dani. Vypočtené podíly (pokud přesáhnou částku 500 Kč – viz zákon) převedou na účty jednotlivých krajů.*

III. Způsob převádění prostředků do rozpočtů krajů a obcí v roce 2005

Referent: Ing. Rudolf Kotrba, tel. 25704 2495

- Způsob převádění finančních prostředků ze státního rozpočtu (státních fondů) do rozpočtů obcí a krajů v roce 2005 je stanoven v příloze usnesení vlády České republiky č. 1084 ze dne 6. 11. 2002.

Způsob převádění dotací do rozpočtů obcí:

- Obcím jsou dotace poskytovány prostřednictvím rozpočtů krajů, v jejichž obvodu leží příslušné obce, pokud není zákonem stanoveno jinak. Tato skutečnost vyplývá ze zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, kde je tato povinnost krajům dána v § 19 odst. 2 a z usnesení vlády č. 1084/2002.
- Zaúčtování dotací pro obce obsažených ve finančních vztazích státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích (dle přílohy č. 7 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2005) a příspěvek na výkon státní správy obcím s rozšířenou působností (dle přílohy č. 8 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2005) kraj provede ve svém účetnictví následujícím způsobem:
 - přijetí prostředků na příjmové položce 4112 a s kladným znaménkem,
 - uvolnění prostředků obcím rovněž na položce 4112 se záporným znaménkem.
- Způsob zaúčtování neinvestičních přijatých dotací ze státního rozpočtu (státních fondů) do rozpočtů obcí v roce 2005:
 - Finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích (příloha č. 7 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2005) a příspěvek na výkon státní správy obcím s rozšířenou působností (příloha č. 8 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2005) – příjmová položka 4112,
 - Účelové dotace z kapitoly VPS státního rozpočtu – příjmová položka 4111,
 - Účelové dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu – příjmová položka 4116,
 - Účelové dotace ze státních fondů – příjmová položka 4113.
- Příspěvek na výkon státní správy v působnosti obcí je stanoven v tis. Kč (součást přílohy č. 7 k zákonu o SR). Krajské úřady jednotlivé příspěvky rozepisují na obce podle přílohy č. 9 A k zákonu o státním rozpočtu sazbou v Kč na 100 obyvatel. Proto příp. rozdílly promítne krajský úřad zaokrouhlením příspěvku u měst (příjemců největších hodnot dotací).

Způsob převádění dotací do rozpočtů krajů:

- Způsob zaúčtování neinvestičních přijatých dotací ze státního rozpočtu (státních fondů) do rozpočtů krajů v roce 2005:
 - Finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům krajů – příloha č. 6 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2005 – příjmová položka 4112,
 - Účelové dotace z kapitoly VPS státního rozpočtu – příjmová položka 4111,
 - Účelové dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu – příjmová položka 4116,
 - Účelové dotace ze státních fondů – příjmová položka 4113.

Dnem 1. října 2004 nabyl účinnosti zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Podle tohoto zákona úřady práce poskytují mj. finanční prostředky na aktivní politiku zaměstnanosti a prostředky na podporu zaměstnání osob se zdravotním postižením. Finanční prostředky na výše uvedené účely se podle nového zákona o zaměstnanosti uvolňují formou „příspěvku“.

Prostředky na uvedené příspěvky jsou pro rok 2005 rozpočtovány v kapitole Ministerstva práce a sociálních věcí na položkách vztahujících se k dotacím a schválený rozpočet musí být rozepsán kapitolami na podřízené organizace v takové podobě, v jaké byl schválen. Rovněž algoritmy pro závazné ukazatele v předkládaných výkazech a závazné ukazatele jsou stanoveny tímto způsobem.

Ministerstvo financí nemá námitky proti tomu, aby tituly poskytované v rámci závazného ukazatele „Aktivní politika zaměstnanosti“ označené nově podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, jako příspěvky, byly z administrativních důvodů nadále vedeny na položkách rozpočtové skladby vztahujícím se k **dotacím**.

Pro vztahy mezi úřady práce na jedné straně a obcemi a kraji a jimi zřízenými příspěvkovými organizacemi na straně druhé z toho vyplývá v roce 2005:

1. Příspěvky podle zákona o zaměstnanosti uvolňují úřady práce **přímo** obcím, krajům a jejich příspěvkovým organizacím. Úřady práce přitom účtují na položkách 5321 – Neinvestiční dotace obcím, 5323 – Neinvestiční dotace krajům nebo 5339 – Neinvestiční příspěvky ostatním příspěvkovým organizacím.

2. Uvolněné prostředky pro obce a kraje musí být označeny účelovým znakem (nyní ÚZ 13101).

3. Obce a kraje účtují o přijatých příspěvcích na položce 4116 – Ostatní neinvestiční přijaté dotace ze státního rozpočtu s účelovým znakem. Příspěvkové organizace zřízené obcemi a kraji účtují v příloze účetní závěrky na položce č. 9 – přijaté příspěvky a dotace na provoz ze státního rozpočtu.

4. Uvolněné prostředky pro obce a kraje musí být obsahem části IX. finančního výkazu u úřadů práce a u obcí a krajů (viz ustanovení přílohy č. 6 bod 13 vyhlášky č. 16/2001 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků, ve znění vyhlášky č. 535/2002 Sb. a vyhlášky č. 544/2004 Sb.

5. Finanční vypořádání

Na poskytované prostředky označené podle zákona jako příspěvky, se nevztahuje povinnost finančního vypořádání se státním rozpočtem podle ustanovení § 14 odst. 8 a § 75 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, ani vyhláška MF č. 551/2004 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem.

O poskytnutí příspěvku v rámci aktivní politiky zaměstnanosti uzavírá úřad práce se zaměstnavateli, s jinými právníckými a fyzickými osobami a dalšími subjekty písemnou

dohodu, která musí dle § 119 odst. 2e) a odst. 2f) obsahovat mj. způsob kontroly plnění sjednaných podmínek a podmínky a termín zúčtování poskytnutého příspěvku.

Úřad práce je dle § 119 odst. 4a) a 4b) povinen v dohodě rozlišit podmínky pro poskytnutí příspěvku na podmínky, jejichž porušení bude postihováno odvodem za porušení rozpočtové kázně podle zvláštního předpisu (§ 44 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., (rozpočtová pravidla).

Úprava zúčtování příspěvků je zakotvena v zákoně č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (§ 146) a tento zákon je vůči zákonu o rozpočtových pravidlech zákonem zvláštním, tedy poskytovatel příspěvku má nárok i s přihlédnutím k ustanovení § 119 odst. 4a) a 4b) požadovat jeho zúčtování v těch případech, kdy je stanoven účel poskytnutí příspěvku a jsou stanoveny podmínky, za kterých je příspěvek poskytován, což zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti připouští.

9. Nalezený majetek – náhrada nutných výdajů – nálezné

čj.: 22/131 298/2005 – 221 – ref. JUDr. H. Hlavičková

Ustanovení § 135 odst. 1 občanského zákoníku stanoví, že kdo najde ztracenou věc, je povinen ji vydat vlastníkově a není-li vlastník znám, je nálezce povinen odevzdat ji příslušnému státnímu orgánu. Tímto státním orgánem je podle § 13 zákona č. 102/1992 Sb. kterýkoliv obecní úřad. Z uvedených ustanovení tedy i vyplývá, že se v daném případě jedná o výkon státní správy v přenesené působnosti.

Obecní úřad převzatou věc, **v daném případě psa**, vede ve své evidenci nálezů a opatruje ji po dobu, než se přihlásí její vlastník, respektive pokud se nepřihlásí, po dobu jednoho roku ode dne jejího odevzdání než připadne věc ze zákona do vlastnictví státu. Po marném uplynutí zákonem stanovené doby se nález stane vlastnictvím státu, stane se majetkem ve smyslu § 10 písm. a) zákona č. 219/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů a s tímto majetkem je příslušný hospodařit podle § 11 odst. 2 citovaného zákona Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále jen „Úřad“), který protokolárně věc od obce převezme (obec samozřejmě musí Úřad o tom vyrozumět) a dále postupuje podle § 15 citovaného zákona. Pokud se jedná o ustanovení § 13 zákona č. 102/1992 Sb., lze konstatovat, že stát, resp. v přenesené působnosti obec po určitou dobu a na svůj náklad bere roli uschovatele nalezené věci a z této role plyne i povinnost se o věc starat.

Úschovu a opatrování nálezu zabezpečuje po nejdéle zákonem stanovenou dobu obecní úřad, resp. obec na své náklady buď přímo sám nebo obstaravatelským způsobem a po tuto dobu hradí i náklady s tím spojené. Pokud se jedná o uvedený konkrétní případ, obec hradí náklady za pobyt psa v „Psím domově“ pouze do okamžiku, než připadne pes do vlastnictví státu. Pokud byl pes z rozhodnutí Úřadu v tomto útulku umístěn i v době, kdy již byl majetkem státu, pak za dobu, než ho Úřad přemístil jinam, náklady hradí již stát-Úřad.

Podle odstavce 2 § 135 občanského zákoníku má nálezce právo na náhradu nutných výdajů a na nálezné, které tvoří deset procent ceny nálezu. Zvláštní právní předpis může jinak

upravit oprávnění toho, kdo věc našel nebo ohlásil. (Takovým zvláštním právním předpisem je zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, který v § 23 upravuje právo nálezce na odměnu a na náhradu nutných výdajů v případě archeologických nálezů a § 19 prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů, podle kterého nálezce uplatňuje uvedená práva u krajského úřadu, který při splnění stanovených podmínek také odměnu poskytuje a hradí nutné náklady.)

Nalezení věci, kterou vlastník ztratil, je nepochybně výlučným zájmem vlastníka. Pokud současná právní konstrukce je taková, že nálezce si nemůže nalezenou věc přisvojit (nedochází tedy ke změně vlastníka), ale je povinen ji primárně vydat vlastníkovi a „subsidiárně“ za tímž účelem odevzdat příslušnému státnímu orgánu, pak podle našeho názoru uskutečněním nálezu se nálezce dostává do zákonem založeného vztahu, jehož obsahem je právo nálezce na nálezné a na náhradu nutných výdajů (dále jen „nálezné“) a povinnost vlastníka mu toto nálezné vyplatit, pouze se subjektem, který je v době nálezů vlastníkem nalezené věci. Právo na nálezné ve svojí podstatě totiž představuje odměnu nálezci za to, že byla věc vlastníkovi navrácena a že ten může nadále vykonávat své vlastnické právo.

To, zda se obsah tohoto právního vztahu zrealizuje, samozřejmě závisí na okolnosti, zda je vlastník věci znám, respektive zda se přihlásí anebo bude-li zjištěn. Zákon podporuje zájem na přihlášení, respektive zjištění vlastníka tím, že nálezci, který nemůže splnit svou povinnost vydat nalezenou věc vlastníkovi proto, že tento vlastník není znám, ukládá výše zmíněnou povinnost věc odevzdat příslušnému státnímu orgánu, jímž je v přenesené působnosti kterýkoliv obecní úřad (viz § 13 odst. 1 zákona č. 102/1992 Sb.). Stát, respektive v přenesené působnosti obec, tedy na sebe bere (po určitou dobu a na svůj náklad) roli uschovatele nalezené věci a současně zprostředkovatele jejího vydání vlastníkovi. Tato speciální povinnost představuje jistý druh veřejné služby, kterou zákon přispívá k ochraně vlastnického práva a současně zvětšuje prostor pro to, aby nálezce mohl vůči vlastníkovi uplatnit své právo na nálezné.

Týž zákon však již nejde tak daleko, aby zakládal nálezci právo na nálezné i pro případ, že nalezená věc posléze připadne do vlastnictví státu. Stát se zde totiž teprve následně stává ze zákona – a tedy povinně – vlastníkem (bez ohledu na to, o jakou věc se jedná a v jakém je stavu). Jako takový pak nese veškerou odpovědnost a náklady spojené s tímto obligatorním vlastnictvím, avšak teprve od okamžiku, kdy mu věc připadla. Realizuje se tak obecný zájem neponechat věc bez vlastníka. S takovým zájmem by se však již podle našeho názoru neslučovalo, pokud by stát měl nálezce za odevzdání každé vlastníkem nevyzvednuté věci sám ze svých prostředků dodatečně „honorovat“ formou nálezného a tím fakticky k takovýmto nálezům (věci všeho druhu) kohokoliv plošně motivovat. Uvedený způsob aplikace § 135 občanského zákoníku by tak stát jednoznačně poškozoval.

Výše uvedené samozřejmě nevylučuje případ, kdy nálezce nalezne věc, o které se zjistí, že jejím vlastníkem je stát. Pak se v plném rozsahu uplatní režim zmíněného právního vztahu nálezce a vlastníka nalezené věci, včetně výplaty nálezného.

Tyto všechny zásadní argumenty vedou k jednoznačnému závěru, že vůči státu, pokud sám není vlastníkem ztracené věci a nalezená (skrytá, opuštěná) věc mu v případě splnění zákonem stanovených podmínek následně pouze do vlastnictví připadne, právo na nálezné ve smyslu první věty ustanovení § 135 odst. 2 občanského zákoníku nálezci nevzniká.

Jestliže v daném konkrétním případě eventuálně město vyplatilo nálezci psa nálezného, pak s ohledem na výše uvedené jsme toho názoru, že takový postup nebyl správný.

K otázce „financování“ výkonu státní správy v přenesené působnosti a „tok financí“ na její výkon, uvádíme následující:

Podle § 62 zákona č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, obce obdrží ze státního rozpočtu příspěvek na plnění úkolů v přenesené působnosti.

Příspěvek na výkon státní správy v přenesené působnosti je vždy obsažen v zákoně o státním rozpočtu České republiky na příslušný kalendářní rok. Pro rok 2005 je to zákon č. 675/2004 Sb. V příloze č. 7 tohoto zákona jsou stanoveny finanční vztahy k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích, včetně příspěvku na výkon státní správy. V příloze č. 8 tohoto zákona je stanoven příspěvek na výkon státní správy obcím s rozšířenou působností a v příloze č. 9 je stanoven postup pro stanovení výše příspěvku na výkon státní správy jednotlivým obcím v každém kraji.
